

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

BŘEZEN 2011

MARTIN FINGER

hraje recepčního Mervyna v McDonaghově *Ujeté ruce*

JEŠTĚ K NAROZENINÁM JAROSLAVA VOSTRÉHO

Milý Jaroslave,

nedopatřením se stalo, že jsem se v minulém Činoherním čtení neocitl mezi gratulanty k Vaším osmdesátinám. Měl jsem totiž za to, že jediným, kdo o Vás při té příležitosti bude psát, je Láda Smoček, a to mi přišlo správné a v pořádku. Když jsem se pak dočetl, kdo všechno o Vás píše a uvědomil si, že já mezi nimi nejsem, chvíli jsem se vztekal, pak jsem chtěl naše redaktory přetrhnout a nakonec mi přišlo nejlepší napsat Vám jednak osobně, jednak v čísle následujícím.

Tenhle víceméně protivný úvod píšu proto, že by z našeho Čtení mohlo vyplynout, že současný Činoherní klub se k Vám nehlásí, že o Vás mluví jen ti, kteří pamatují léta šedesátá.

My dva se sice vidáme jen příležitostně a zdvořile a moc toho spolu nenamluvíme. Věřím ale, že tomu tak je i proto, že je mezi námi v podstatě jasno. Mně i většině mých kolegů, kteří přišli do Činoheráku až v době, kdy Vy jste v něm už nesměl být, byl Váš odkaz něčím, vůči čemu jsme naprosto necítili potřebu se jakkoli vymezovat, ale co nám naopak velmi vyhovovalo, co se nám upřímně líbilo a co jsme chtěli podle svých sil udržovat a rozvíjet tak, jak jsme to uměli a také jak jsme mohli. Mě Činoherák okouznil už na gymplu, a tak náhlá možnost pracovat v něm, potkávat se s Ládou Smočkem a Vašimi herci pro mě byla velikým štěstím. Činoherák mně imponoval dramaturgicky, režijně, přístupem k hercům a vlastně i celou svou filosofií relativní svobody osobní tvorby i názoru, původního projevu, humoru, složitosti a nejednoznačnosti pohledu na svět. Protože tohle divadelní přesvědčení je i mým přesvědčením osobním – v divadle i mimo něj.

Ještě než jsme se spolu opravdu poznali, setkával jsem se s Vámi v divadle na každém kroku. Samozřejmě v rozhovorech s Ládou, ale nejvíc mi v paměti utkvěly roztomilé půtky s Jiřinou Třebickou, která, když mě zrovna snášela, říkala mi Vladimíre a když ne, titulovala mě doktore a po tomto oslovení většinou následovala věta: „Jo, Jaroslav Vostrý, to byl dramaturg!“ No, říkám si, kdyby tu byla s námi, jistě bych alespoň obden slýchal: „Jo, doktore, Jaroslav Vostrý to byl šéf!“ A poslouchal bych to rád, protože jednak bych měl Jiřinu po ruce, jednak je to pravda.

Měl jsem totiž, Jaroslave, to štěstí, že jste mým šéfem byl. Velmi rád říkám, že jsem se od Vás hodně naučil a také hodně pochopil z toho, jak spolupracovat a vycházet s lidmi, kteří nás většinou obklopují. Vaše tiché lekce, při nichž mi definitivně došlo, jak je zbytečné vítězit v debatách ironií, ironickou urážkou či přezíravě podceňující blahosklonností, jsem si chválabohu dobře zapamatoval. A tak, jestli jsem na něco trochu pyšný, pak snad na tu skutečnost, že kdyby někdo sledoval Činoherák od jeho počátku až podnes, věřím, že by stále své divadlo poznal. Protože pořad v něm žijí Vaše geny a pořad to je svým způsobem divadlo Vaše.

Milý Jaroslave, dovolte mi, abych Vám k osmdesátce upřímně a ze srdce popřál opravdu všechno nejlepší.

Váš
Vladimír Procházka

Premiéra

Martin McDonagh **UJETÁ RUKA**

(Behanding in Spokane)

Mnoho rukou, ale žádná z nich ta pravá...

Překlad a režie: **Ondřej Sokol** / Scéna: **Adam Pitra**
Kostýmy: **Katarína Hollá** / Hudba: **Petra Horváthová**
Pohybová spolupráce: **Renata Suchánková**
Hrají: **Marek Taclík, Domingos Correia, Martin Finger, Markéta Stehlíková, Michal Pavlata a Petra Horváthová.**

Ujetá ruka je nová kapitola v tvorbě **Martina McDonagha**. Třeba jí počiná nějaká nová, tentokrát „americká“ trilogie. Mně jeho hry přijdou jako písničky Leonarda Cohena, taky jsou všechny stejné a přitom je každá tím, o čem vypráví, jiná. Ani on extra nemění vnější styl své tvorby, ale mění ingredience, ze kterých každou novou hru dává dohromady. V **Ujeté ruce** jsou to vysloveně ingredience americké: rasismus, válka s terorem a zlými trampy, školní masakry, obchodníci s vizí a talentem prodat téměř cokoli, pomsta a náprava všech křivd... To, že byla hra ve Státech přijata převážně negativně, mi jenom dává důkaz o tom, že se Martin do Ameriky neomylně trefil. Tím pádem je spousta důvodů, proč **Ujetou ruku** inscenovat i u nás. Za prvé je v ní hodně univerzálních témat, za druhé „Amerika“ je pro McDonagha tím, čím dříve bylo Irsko: umělým světem se zvláštními, zjednodušenými pravidly, na kterém provádí své pokusy s lidskou povahou...

Když jsem přemýšlel o tom, jak přeložit název *Behanding in Spokane*, chtěl jsem zachovat hravost originálu (McDonaghova slovní hříčka má blízko ke slovu 'beheading' – setnutí hlavy). Michal Pavlata byl první, kdo vyslovil to pojmenování **Ujetá ruka**, což se mi líbilo, protože to vystihuje jak fakt, o kterém se hraje, tak jeho podivnost.

Ondřej Sokol

(...) Zápětka se točí kolem drsného chlápka s pistolí, jenž přijíždí do malého amerického městečka hledat ruku, kterou mu kdysi zlovlně nechali oddělit od paže vlakem. Dramatický rukopis: starý McDonagh od a do z – bravurně podaný neuvěřitelný příběh, nevázané, vtipné dialogy, překvapivé zvraty a nemožnost odhadnout, jak to vše skončí. Jako podstatnou glosu k tomu, co je posláním autora – tedy pouze dobře vyprávět – můžeme vnímat titulní motiv hledání useknuté ruky: existuje totiž slavná esej od Marka Twaina, „Jak vyprávět příběhy“, kde se čtenáři líčí, která patřičně vyprávět strašidelnou historku o duchovi, jenž hledá svou odcizenou zlatou ruku. Když se vám to povede, praví Twain s humorem, „některá z citlivějších dívek polekaně vyjekne a vyskočí ze sedačky – o což také jde“.

Velikostí se příslovečně malířské plátno *Ujeté ruky* dá srovnat spíše s komorní *Kráskou z Leenane* nežli s rozmáchnějším *Osiřelým západem* či *Mrzákem*, a vrátíme-li se k nadějím, že talent McDonaghova kalibru představí úplně jiné drama nežli předešlé černé komedie, budeme možná zklamáni. Ale dobrou zprávou nepochybně zůstává, že režisér *Brugg* na divadlo evidentně nezanevřel.

Ondřej Pilný v programu k inscenaci Ujeté ruky

Vlastně teď nepotřebujeme ani tak zákony proti zločinu, ale zákon proti pomnutí smyslu. Tam se skrývá skutečné zlo.

Mark Twain

Martin Finger

absolvoval DAMU v roce 1997, hrál v Národním divadle, v Činoherním studiu v Ústí nad Labem a od roku 2002 je členem souboru Divadle Komédie. Podvkrát získal Cenu Alfréda Radoka – za Světanápravce Thomase Bernharda a postavu Josefa K. v Kafkově *Procesu*. Od prosince hraje v Činoherním klubu recepčního Mervyna v McDonoghově *Ujeté ruce*.

Milý Martine, po té, co jsi absolvoval DAMU, jsi byl členem tří, v mnoha ohledech různých divadel. Co se ti líbilo v Národním divadle a co tě z něj odvedlo do Činoherního studia v Ústí nad Labem?

Zkoušení v Národním divadle pro mě nejdřív bylo skoro jako zázrak. První roličky jsem tam totiž zkusel coby student prvního ročníku herectví na DAMU, velmi záhy po nástupu do školy. Protože vedoucím našeho ročníku byl Jan Kačer a dalšími pedagogy Boris Rösner a režisér a tehdy i umělecký šéf činohry ND Ivan Rajmont, byla naše cesta na prkna Stavovského divadla a historické budovy Národního divadla opravdu rychlá. Nemohl jsem uvěřit tomu, že hraju vedle hereckých osobností, které jsem znal od dětství jen z kina a z televize, neboť jako kluk z malého města jsem neměl moc příležitostí spatřit je na divadle. A jak čas ubíhal, z malinkatých roliček a stafáží byly role větší a po ukončení školy jsem nastoupil do angažmá v ND. Nejvíce vzpomínám na pana Josefa Somra a Oldu Kaisera, kteří kromě toho, že jsou výborní herci, jsou i skvělí lidé. Právě taková setkání patří k mým nejpozitivnějším zážitkům z té doby. Jenže časem jsem zjistil, jak málo pořad umím a že nabízené příležitosti mi nestačí, a také „tovární“ způsob tvorby nebyl pro mne, začínajícího herce, tím pravým ořechovým. Proto jsem v ještě ani nedokončené první sezóně odešel spolu se svým dlouholetým souputníkem Romanem Zachem do Činoherního studia v Ústí nad Labem.

Na kterou roli z Ústí rád vzpomínáš?

Jako na přelomovou vzpomínám na tu beze jména (byla označená jenom písmenem – tuším A) v inscenaci *Crave* od Sarah Kane. Měl jsem v ní dlouhý monolog, ve kterém jsem bez jakýchkoli vnějších

podpůrných prostředků, pouze v leže s pohledem upřeným do propadla, bez sebemenšího pohybu musel najít přesvědčivost a opravdovost ve slovech. Sáhl jsem si tehdy hodně hluboko dovnitř sebe.

Z jakého impulsu vzniklo tvé angažmá v souboru Pražského komorního divadla v Divadle Komedie? Proč jsi téhle proměny divadelních poetik nelitoval a zůstáváš tomuto divadlu věrný?

Právě monolog z *Crave* zaujal nynějšího ředitele a režiséra Divadla Komedie Dušana D. Pařízka. V té době spolu s uměleckým šéfem Davidem Jařabem oslovovali lidi, zda by měli zájem působit v nově se tvořící partě Komedie. I když z hlediska poetiky a dramaturgie působí Komedie jinak než Činoherák v Ústí, mají pro mě společnou nejdůležitější věc – záleží jim na práci s hercem. Souhra plynoucí z několikaletého společného hledání a kamarádství, náročnost k sobě i k druhým, tohle všechno mě v Komedii pořád ještě drží.

V Divadle Komedie jsi hrál a hraješ v několika inscenacích, které vznikly z dramatisací prozaických děl „pražských Němců“. Za Kafkův *Proces* jsi získal Cenu Alfréda Radoka a úspěch má i předloňská premiéra Johannese Urzidila *Weissenstein*. Čím ti jsou látky těchto autorů blízké?

Jejich talentovaný ponor do zákoutí lidské duše a nevyhýbání se žádným jejím stránkám, ani těm temným, jejich schopnost nadhledu a ironie, a obrazy, z nichž mrazí, jsou pro mě materiálem, který díky mnoha konkrétním jednotlivostem dokáže vytrhovat z nevědomosti a nabízet takové pohledy na svět a člověka, jaké v běžném životě příliš nezaznamenáváme.

Role, kterou ti nabídl Ondřej Sokol v McDonaghově *Ujeté ruce*, je stylově i žánrově odlišná od repertoáru tvého domovského divadla. V čem jsi pocítoval příjemnost takového obohacení v herecké práci?

V možnosti užít si větší škálu hereckých prostředků i spoustu nových lidských a pracovních setkání. V kombinaci se snahou být uvěřitelný, svůj a zároveň

postavou, která se mnou nemá mnoho společného, to bylo moc příjemné zpestření. Vylézt ze svého pelechu a očuchávat svět okolo je dobrodružné i nutné.

V loňském roce jsi měl dvě filmové premiéry: *Pouta* v režii Radima Špačka a *Hlavu-Ruce-Srdce* režiséra Davida Jařaba. Právě *Pouta* získala Cenu české filmové kritiky. Jak ses vyrovnával s tímhle filmovým příběhem, který se pokusil nahlédnout dobu normalizace a policejního státu?

Říkal jsem si, že být v kůži člověka, který tuhle dobu nezažil, strašila by mě temnota z toho filmu ještě po mnoho nocí. Možná by to ale některým mladším trochu neuškodilo, snad právě proto, aby tu zrůdnost komunistické zhovadilosti nezlehčovali. Na druhou stranu mám na ty časy vzpomínky převážně nostalgicky krásné – bylo to moje dětství a mládí.

Děkujeme za rozhovor (peh)

Doušky

■ Zveme Vás srdečně na **100. představení** hry Davida Mameta **SEXUÁLNÍ PERVERZE V CHICAGU**. Hraje se 16. února.

■ Inscenace hry Felixe Mitterera **MOJE STRAŠIDLO** měla ohlas u odborné kritiky v anketě Divadelních novin **Inscenace roku 2010**.

„Mittererův nemilosrdný a hluboký ponor do hájemství intimních lidských vztahů nalezl odpovídající odezvu v inscenaci spojující spon-tánní temperament s výrazovou cudností a promyšlenou jevištní kázní,“ napsal Zdeněk Hořínek.

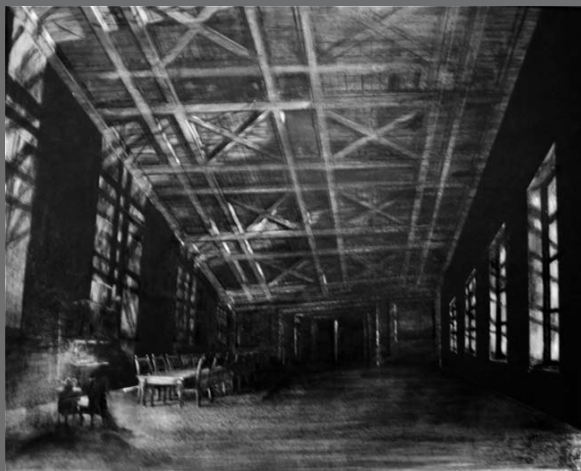

Dotty Otleyová ve hře M. Frayna *Bez roucha* (režie J. Menzel, 1986)

■ **Jiřina Jirásková** slaví 17. února 80. narozeniny. Gratulujeme.

■ **Ladislav Smoček** režíroval v Divadle Ungelt hru Henryho Meyrsona *Figl*.

■ Výstava **Luboš Hrůza / Scénografie a malba 1958 – 2008**, která se koná do 26. března v Horáckém divadle v Jihlavě, představuje Hrůzovu tvorbu v Činoherním klubu a tuzemských divadlech, v Národním divadle v Oslo a významných západoevropských scénách. Umožňuje nahlédnout i na výtvarníkovu volnou tvorbu.

H. Ibsen: *John Gabriel Borkman* (Národní divadlo v Oslo, 1979)

■ Film **Margarety Hrůzy** *Domov* bude od 7. února k vidění na serveru www.docalliancefilms.com.

■ Od 1. do 3. března se v Uměleckém centru Univerzity Palackého v Olomouci uskuteční třídní setkání nad divadelní tvorbou **Evalda Schorma**. Projekt „Svět české divadelní režie: Svět Evalda Schorma“ pořádá Divadlo Konvikt o.s.

Evald Schorm v Činoherním klubu režíroval Dostojevského *Zločin a trest* (1966) a hru Pavla Landovského *Hodinový hoteliér* (1969).

■ Ve filmu Jana Hřebejka *Nevinnost* hraje **Ondřej Vetchý**. **Michal Slaný** je hlavníím hrdinou filmu Mateje Mináče *Nickyho rodina*. Ve filmu Vlastimila Šimůnka *Ostrov svaté Heleny* hrají **Boleslav Polívka** a **Lada Jelínková**.

■ V rozhlasové inscenaci hry Zoltána Egressyho *Špenát, pečené brambory* hraje postavu Básníka **Radek Holub**, vysílá ji stanice Vltava 3. února. 15. února si můžete poslechnout **Josefa Somra** v Pingetově *Tklivé písni*.

■ Divadelní noviny z 25. ledna přináší rozhovor s **Matějem Dadákem**.

■ Vyšlo 34. číslo časopisu **DISK**.

■ 13. 1. zemřela **Ellen Stewartová**, zakladatelka legendárního newyorského divadla **La MaMa** (1962), v němž uváděla nové hry světových dramatiků a upozornila na mnohé talenty dramatické tvorby. V divadle La MaMa byla poprvé uvedena hra Ladislava Smočka *The Noose / Smyčka* z roku 1972.

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2011 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Dovolujeme si Vás pozvat na premiéru krátkého filmového snímku

Múza J.H.

Dvacetiminutový film se odehrává na festivalu Jiráskův Hronov, jehož slávě je současně věnován. V čem spočívá tajemství úspěchu v amatérském divadle?

Premiéra za účasti tvůrců se uskuteční v neděli 27. února ve 21 hodin po představení divadla **V.A.D.** v Cinoherním klubu.

Plzeňská neprofesionální scéna, o.s.

Divadlo JakoHost Plzeň Jean Dell & Gérald Sibleyras AŽ ŽIJE BOUCHON!

Vtipný nápad, jak člověk může ždímat peníze z evropských fondů, je ještě v žánru frašky.

Neděle 20. března

Režie: **Gabriela Vašková** / Scénografie: **Petr Kolínský** j.h. /
Hudba: **Dalibor Bárta** / Hrají: **Pavel Bárta, Marie Muška Chmelíková, Jakub Klíma, Markéta Žáková.**

Více na www.divadlojakohost.com

SPODINA / Plzeň Vasilij Sigarev DETEKTOR LŽI

*Hypnóza je ošemetná věc a pravda někdy bolí.
Zvlášť, když dostanete ránu žehličkou.*

Neděle 27. března

Překlad: **Tereza Krčálová** / Režie: **Jakub Zindulka** / Hudební spolupráce: **Petr Šolc** /
Světla: **Michal Herzog** / Zvuk: **Michaela Košanová** /
Hrají: **Olga Ženíšková, František Šimánek, Miroslav Andrлік nebo Jakub Zindulka.**

Trpká komedie mladého ruského dramatika (1977), autora dalších šestnácti her. Hra o pravdě a lži, nenávisti a lásce, i o tom, co nás jaksí přesahuje. Prostě o životě.

V jaké hře se říká?

Hádanka 2/X Budete-li znát odpověď na tři hádanky desátého kola naší soutěže, můžete je poslat na adresu pokladna@cinoherniklub.cz. Vylosovaný výherce získá dvě vstupenky na představení ČK.

Poskytovatel čtyřletého grantu
na provoz: Hlavní město Praha

Inscenace ČK jsou realizovány
s podporou Městské části Praha 1

PRA
PRA
PRA
PRA

HA
GUE
GA
G

Na rok 2011 poskytuje
Hlavní město Praha
Činohernímu klubu
grant ve výši 17.500.000,- Kč

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

www.CGS.eu

AWK

Kooperativa
POJITOVNA a.s.

K+K
HOTELS

VINAŘSTVÍ
WALDBERG

Tonera

SPIELBERG

REVOLVER
REVUE

scena.cz

1. KULTURNÍ PORTÁL

www.radiohortus.cz

Mediální
Agentura

+ lidé + média + reklama

Redakce Činoherního čtení: **Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.**
Foto: **Pavel Nesvadba, Pavel Kolský, Miroslav Pokorný, SPODINA. Plakát Zločin a trest: Libor Fára, Miloň Novotný. Autor hádanky: Stanislav Šticha. Jazyková korektura: Andrea Fiřtková. Grafická úprava: Kateřina Skalníková.**

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Galina Galina Egerová

od 02.02.2011 do 12.03.2011
úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)

tel.: +420 222 210 268tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@pppas.cz

